

KTMÜ-TÜRKSAM

HABER BÜLTENİ KASIM 2024 / 79. SAYI

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN ON BİRİNCİ ZİRVESİ BİŞEK'TE DÜZENLENDİ

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) On Birinci Zirvesi, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Sadır Caparov'un ev sahipliğinde 6 Kasım 2024 tarihinde Bişkek'te gerçekleştirildi.

Zirveye Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Macaristan Başbakanı Viktor Orbán, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Türkmenistan'ın Bişkek Büyükelçisi N. Golliyev ve TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanıçbek Ömüraliyev katıldı. TDT Aksakallar Konseyi Başkanı ve Türk İşbirliği Teşkilatları Başkanları da Zirve'de yer aldı.

Zirve öncesinde TDT Dışişleri Bakanları Konseyi, devlet başkanları tarafından imzalanacak belgelere son şeklini vermek üzere toplanarak, bakanlar düzeyindeki belgeleri kabul etti ve Teşkilatın gündemindeki çeşitli konuları görüştü.

TDT liderleri, Zirve sırasında güncel bölgesel ve uluslararası gelişmeler hakkında da görüşmelerde bulundular. Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un teklifi üzerine Macaristan Başbakanı Viktor Orbán, Türk Dünyasında işbirliğinin güçlendirilmesine yaptığı önemli katkılardan dolayı TDT Devlet Başkanları Konseyi tarafından "Türk Dünyası Ali Nişanı" ile ödüllendirildi. Türk Devletleri Teşkilatı dönem başkanlığı Kazakistan'dan Kırgızistan'a geçti.

CUMHURBAŞKANI SADIR CAPAROV VE TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN DAR FORMATTA MÜZAKERELERDE BULUNDU

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 5 Kasım'da dar formatta görüşmelerde bulundu.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, resmi ziyaret amacıyla Kırgızistan'a geldi.

Müzakerelerin başlamasından önce İntımak Ordo Sarayında iki ülke liderlerinin el sıkışma töreni ve ortak fotoğraf çekimi gerçekleştirildi. Bunun ardından Sadır Caparov ve

Recep Tayyip Erdoğan dar formatta müzakereler için toplantı salonuna geçti.

Türkiye Cumhurbaşkanı'nı sıcak bir şekilde karşılayan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, bu devlet ziyaretinin Kırgız-Türkiye ilişkilerinin daha da geliştirilmesi açısından önemli olduğunu vurguladı.

Recep Tayyip Erdoğan ise misafirperverlikten dolayı şükranlarını sunarak Kırgızistan'a, kardeş halka karşı derin bir sevgi duygusuyla geldiğini vurguladı.

KIRGIZİSTAN VE TÜRKİYE CUMHURBAŞKANLARI ARASINDA YAPILAN GÖRÜŞMELERİN ARDINDAN ÇOK SAYIDA İKİLİ BELGE İMZALANDI

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 5 Kasım'da Kırgızistan'a gerçekleştirdiği devlet ziyareti kapsamında Kırgız-Türk ortak iş birliğinin artırılmasına yönelik bir dizi ikili belge imzalandı.

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki stratejik iş birliği ilişkilerinin kapsamlı stratejik iş birliği düzeyine yükseltilmesine ilişkin Ortak Bildiri imzaladı.

Ayrıca aşağıdaki belgeler imzalandı:

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında güvenlik alanında iş birliğine ilişkin anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında görsel-işitsel hizmetlerin ortak üretimine ilişkin anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Recep Tayyip Erdoğan'ın adını taşıyan Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Hastanesi'nin ortak yönetimine ve Kırgız Cumhuriyeti vatandaşlarının tıp alanında eğitilmesine ve Türkiye Cumhu-

riyeti'nde tıbbi uzmanlıklar eğitimine ilişkin anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında hayvan sağlığı, hayvan ticareti ve hayvansal kökenli ürünler hakkında anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında enerji, enerji verimliliği ve enerji tasarrufu alanında iş birliğine ilişkin Mutabakat Zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı arasında ürün güvenliği ve pazar kontrolü alanında karşılıklı anlayış ve iş birliğine ilişkin mutabakat zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı arasındaki mutabakat zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı arasında organ nakli alanında iş birliğine ilişkin protokol;

- Kırgız Cumhuriyeti Güvenlik Konseyi Sekreterliği ve Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği arasında Mutabakat Zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Maliye Bakanlığına bağlı Devlet Gümrük İdaresi ve Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı arasında köpek faaliyetleri ve aramaları alanında personelin ileri eğitimi ve eğitimi alanında iş birliğine ilişkin protokol;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kuruluna bağlı Devlet Kamu Hizmeti ve Yerel Yönetim Ajansı ile Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına bağlı İnsan Kaynakları Yönetimi Dairesi arasında mutabakat zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Arşiv Hizmetleri arasında iş birliğine ilişkin Protokol;

- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İdaresi Maliye Dairesi ve Kırgız Cumhuriyeti Milli Bankası Arasında Mutabakat Zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Çalışma, Sosyal Güvenlik ve Göç Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı arasında göç alanında iş birliğine ilişkin Mutabakat Zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kırgız Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı aracılığıyla savunma sanayii alanında iş birliğine ilişkin anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kırgız Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne olan devlet dış borcunun silinmesine ilişkin anlaşma;

- Kırgız Cumhuriyeti Mevduat Koruma Kurumu ve Türkiye Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında Mutabakat Zaptı;

- Kırgız Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı ve OJSC Orta Asya Yatırım Holding arasında hidroelektrik santrallerin inşası ve işletilmesine ilişkin projenin uygulanmasına ilişkin çerçeve anlaşması.

TTD ZİRVESİ SONUCUNDA BİR DİZİ ÇOK TARAFLI BELGE İMZALANDI

Türk Devletleri Teşkilatı (TTD) On Birinci Zirvesi, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un ev sahipliğinde 6 Kasım 2024 tarihinde Bişkek'te gerçekleştirildi.

Zirve çerçevesinde alınan kararlar arasında;

- Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Türk Yeşil Vizyon belgesinin kabul edilmesi,
- Bişkek'in 2025 yılı Türk Dünyasının Dijital Başkenti olarak ilan edilmesi,
- Türk Dünyası Şartı,
- TTD Daimi Temsilciler Yönetmeliği,
- TTD Bayrağının kabulü,
- Macaristan Başbakanı Viktor Orban'a "Türk Dünyası Ali Nişanı" ve Nobel ödüllü Profesör Aziz Sançar'a "Ali Şir Nevai Uluslararası Ödülü" takdim edilmesi
- DT Sekreteryası bünyesindeki atamalar yer aldı.

Ayrıca üye devletlerin bakanları ve kurum başkanları,

- TTD Üye Devletlerinin Hükümetleri Arasında Dijital Ekonomi Ortaklık Anlaşması,
- TTD Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma
- TTD Üye Devletlerinin Merkez (Ulusal) Bankaları Konseyi'nin Kurulmasına İlişkin Muhtıra,
- TTD Üye Devletleri Arasında Uzayla İlgili Faaliyetlere İlişkin Mutabakat Zaptı,
- TTD Üye Devletleri Arasında "Büyük Türk Dili Modelinin" geliştirilmesine ilişkin Mutabakat Zaptı ve
- TTD Üye Devletleri Türk Yeşil Finans Konseyi'nin Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptını imzaladılar

KIRGIZLARIN TÜRKİYE’DEKİ İŞGÜCÜ PİYASASINA ENTEGRE OLMALARINA YAR- DIM EDİLECEK

Türkiye, Kırgız vatandaşlarının yerel işgücü piyasasına entegrasyonu için çalışacak. Anlaşma, Çalışma Bakanlığı’na bağlı Yurtdışı Vatandaşlar İstihdam Merkezi heyetinin Kırgız Cumhuriyeti Antalya Başkonsolosluğunun desteğiyle 1-6 Kasım tarihleri arasında Antalya’ya gerçekleştirdiği çalışma ziyareti sırasında sağlandı.

Ziyaret sırasında Kırgız Cumhuriyeti Antalya Başkonsolosu Rustam Koşonov ve Yurtdışı Vatandaşlar İstihdam Merkezi Müdürü Baktıbek Kудayberdiyev, göç konularından sorumlu Vali Yardımcısı Mustafa Hulusi Arat ile bir araya geldi. Görüşmede taraflar, Kırgız işçi göçmenlerin kalışı, hakları ve çalışma koşullarıyla ilgili konuları ele aldı.

Ayrıca Kırgız heyeti, Türkiye’deki ruhsat sahibi özel istihdam bürolarının temsilcileriyle bir toplantı düzenleyerek göçmenlerin hakla-

rının gözetilmesi, statülerinin yasallaştırılması, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi konularını ele aldı.

Toplantı katılımcıları, Kırgız vatandaşlarının Türk işgücü piyasasına daha etkin entegrasyonuna katkıda bulunacak istihdam alanındaki işbirliğini güçlendirmek için öneriler geliştirdi.

Konsolosluk yetkilileri ve Kırgız heyetinin üyeleri ayrıca Kırgız göçmenlerin işyerlerini ziyaret ederek çalışma ve yaşam koşullarını yerinde değerlendirdi.

KIRGIZİSTAN VE MACARİSTAN ENERJİ VE TURİZM ALANINDA İŞBİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRMEYİ AMAÇLIYOR

Kırgızistan'ın başkentinde Bakanlar Kurulu Başkanı Akılbek Caparov ile Macaristan Başbakanı Viktor Orban arasında bir görüşme gerçekleştirildi. Liderler, turizm ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine özel önem vererek ikili işbirliği olanaklarını ele aldılar. Konuyla ilgili açıklama Kırgızistan Hükümeti Basın Servisi tarafından yapıldı. Toplantının en önemli sonucu, devletler arasında Geliştirilmiş Stratejik Ortaklığa ilişkin Ortak Deklarasyonun imzalanması oldu. Belge, Macaristan Başbakanı ile Kırgızistan

Cumhurbaşkanı Sadır Caparov arasında yapılan ve bir dizi ikili anlaşmanın da karara bağlandığı görüşmenin ardından imzalandı.

Görüşmelerde yatırım, enerji ve altyapı sektörlerinde ortak projelere yönelik beklentiler ele alındı. Taraflar, turizm alanında karşılıklı değişimin geliştirilmesi için önemli bir potansiyel olduğunu kabul etmiş ve bu alanda işbirliğini genişletme konusunda anlaşmaya varmışlardır.

KIRGIZİSTAN VE TÜRKMENİSTAN ÜRÜNLERİN HAZAR DENİZİ ÜZERİNDEN AVRUPA'YA TAŞINMASINI GÖRÜŞÜYOR

Türkmenistan Bakanlar Kurulu Ulaştırma ve Haberleşme Ajansı Genel Müdürü Mammethan Çakıyev ve Kırgızistan Başbakan Yardımcısı Bakıt Torobayev, Kırgız ürünlerinin Hazar Denizi'ndeki Türkmen limanları üzerinden ihraç edilmesi imkânlarını görüştü.

Yetkililer video konferans üzerinden yaptıkları toplantıda, Kırgızistan ile Türkmenistan arasında enerji, ulaştırma, altyapı, tarım ve ticaret alanlarında işbirliği konularını ele aldılar.

Kırgızistan hükümetinin basın servisine göre taraflar, hem bölgesel hem de uluslararası düzeyde etkili lojistik yaratma konusunda büyük potansiyele sahip olan Hazar Denizi üzerinden yük akışını artırmanın önemini vurgulayarak ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesi ihtiyacını kaydetti.

Bu bağlamda Kırgızistan - Özbekistan - Türkmenistan - Rusya güzergâhı boyunca ve Azerbaycan'ın Alyat limanı üzerinden Avrupa ülkeleri yönünde multimodal kargo taşımacılığının düzenlenmesinin düşünüldüğü kaydedildi.

Liderlerin belirttiği gibi, bu rotanın uygulanması iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesine yardımcı olacak ve ürünlerin hem bölge içinde taşınması hem de bunların Avrupa'ya ihracatı konusunda fırsatların genişletilmesine yardımcı olacaktır.

Ayrıca, Kırgız nakliyecilerinin Hazar Denizi boyunca taşımacılıkta Türkmenbaşı limanının imkânlarını kullanımının artırılması amacıyla her türlü taşımacılık ve liman hizmetleri için daha

KIRGIZİSTAN EYLÜL AYININ SONUNA KADAR TÜRKİYE'DEN YAKLAŞIK 1 MİLYAR DOLARLIK MAL İTHAL ETTİ

Kırgızistan 2024 yılının üçüncü çeyreğinin sonuna kadar Türkiye'den yaklaşık 1 milyar dolar değerinde mal ithal etti. Söz konusu veriler Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlandı.

Türkiye'den dokuz aylık ithalat hacmi 982,5 milyon dolar oldu. Bu miktar geçen yılın Ocak-Eylül dönemine göre %7 daha yüksek. Eylül 2024'te Türk mallarının ithalatı %21 artarak 119 milyon dolara yükseldi.

KIRGIZİSTAN AZERBAJCAN'DAN KABLO VE ELEKTRİK EKİPMANLARI İTHAL ETMEKLE İLGİLENİYOR

Kırgızistan Ulusal Elektrik Ağı OJSC (KUEA) Genel Müdürü Altınbek Rısbekov, kablo ürünleri ve elektrikli ekipman üretimi için Azerbaycan'da bir çok tesisi ziyaret etti. Söz konusu haber şirkette yer aldı.

Bu çerçevede Gök-Nur Baki Ltd, General Boards System (GBS) ve Sumgait Technological Park (STP) yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirildi.

Toplantıda, Kırgızistan'ın enerji sisteminin ihtiyaçları için kablo ürünleri ve elektrikli ekipman tedariki için mevcut potansiyelin kullanılmasının önemine dikkat çekilerek, Kırgız Cumhuriyeti ve Azerbaycan enerji şirketleri arasında karşılıklı yarar sağlayacak işbirliği konuları ele alındı.

KIRGIZİSTAN'DA KIRGIZ MARKASI ALTINDA OTOMOBİL ÜRETİMİ BAŞLAYACAK

Gelecek yıl Sokuluk'ta Kırgız markası altında otomobillerin üretileceği bir otomobil fabrikası açılacak. Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Politikası Dairesi Başkanı Arslan Baziyev 27 Kasım'da radyoda konuşuyla ilgili açıklamalarda bulundu.

Daire başkanına göre tesis şu anda yapım aşamasında bulunmaktadır. Başkan, "Tesis bugüne kadar Çinli Jaecoo şirketi ile ortaklaşa inşa edildi. Gelecek yıl işletmeyi faali-

yete geçirmeyi planlıyoruz. Açılışın ardından kendi markamız altında otomobil üreteceğiz" dedi.

Arslan Baziyev otomotiv endüstrisinin karmaşık ve özel bir sektör olduğunu da sözlerine ekledi. "Bu nedenle şirketler yeni bir pazara girdiklerinde genellikle üretimi aşamalı olarak başlatırlar. İlk aşama büyük ünite montajını, ardından küçük ünite montajını ve ancak ondan sonra yerelleştirmeyi içeriyor" dedi.

612 MW'LIK YÜZER GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ KIRGIZİSTAN'DA İNŞA EDİLECEK

Enerji Bakanı Talaybek İbrayev uluslararası şirketlerle bir yatırım anlaşması imzaladı. Konu Enerji Bakanlığı basın servisi tarafından bildirildi.

Söz konusu belge Toktogul HES'te iki adet yüzer güneş enerjisi santralının inşasını ve işletilmesini öngörüyor. Anlaşmanın tarafları Bakanlar Kurulu, Sonnenenergie, a.s., AB Progressio GmbH, LTI ReEnergy CleanTech Project Development UG'nin yanı sıra JSC "SES Toktogul" ve JSC "SES Toktogul KG" oldu.

Projeye göre, gelecekteki güneş enerjisi santralinin kapasitesi 612 MW olacak ve inşaatı dört yıl içinde iki aşamada gerçekleştirilecek. Projenin özelliği, ekosistemi koruyacak ve çevre üzerindeki etkiyi en aza indirecek yüzer bir platformun kullanılmasıdır.

Ziyaret sırasında ayrıca Enerji Bakanlığı ile Siemens Energy Global GmbH & Co. KG arasında bir mutabakat zaptı imzalandı. Belge, ortak enerji projelerinin araştırılmasına ve uygulanmasına yöneliktir.

MACARISTAN-KIRGIZİSTAN TARIM FORUMU BİŞKEK’TE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Macaristan Büyükelçiliği’nden yapılan açıklamaya göre, Macaristan-Kırgızistan Tarım Forumu 27 Kasım 2024 tarihinde Bişkek’te düzenlendi.

Etkinlik, tarımsal sanayi kompleksi alanında Macar ve Kırgız şirketleri arasında işbirliği, deneyim alışverişi ve iş bağlantıları kurma olanaklarını tartışmayı amaçlamıştır.

Etkinliğe tarım için modern teknolojiler konusunda uzmanlaşmış Macar şirketlerinin temsilcileri de katıldı:

Agrofeed Rus Kft. - Hayvancılık ve yem üretimi,

Babolna Tetra Ltd. - Kümes hayvanı üretimi,

Fulmer Apiary - Bal üretimi,

Hunland Ltd. - Çiftlik hayvanlarının yetiştirilmesi ve üretimi,

InnovaSter - Ticaret

Ltd. - Gıda işleme ekipmanları,

Kavali™ - Kurutulmuş ürünler,

Korax group - Et endüstrisi için ekipman,

Woodstock Kft. - Mısır, buğday ve ayçiçeği tohumu üretimi.

Şirketler, Kırgızistan’da mahsul verimini artırmayı, sulama teknolojilerini geliştirmeyi, tarımsal ürünleri işlemeyi ve çevresel açıdan sürdürülebilir tarımı güçlendirmeyi amaçlayan yenilikçi yöntemlerini sundular.

**KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ DIŐIŐLERİ BAKAN YARDIMCISI KUANTIROV:
TAŐIMACILIĐI 10 MİLYON TONA ÇIKARMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ**

Kazakistan DıŐıŐleri Bakan Yardımcısı Ali-bek Kuantırov 31 Ekim’de Astana’da yabancı basın mensuplarına verdiği brifingde “Görevimiz önümüzdeki 3 yıl içinde Hazar Denizi üzerinden Orta Koridor boyunca taşınan ürünlerin hacmini 10 milyon tona çıkarmaktır” dedi.

Kazakistan DıŐıŐleri Bakan Yardımcısı, Orta Koridor boyunca yük trafiğinin artıŐına ilişkin verileri aktardı. Bakan yardımcısına göre, 2024 yılının ilk sekiz ayında bu güzergahtaki yük trafiği hacmi %70 artarak 3.3 milyon tona ulaştı.

DıŐıŐleri Bakan Yardımcısının sözlerine göre Orta Koridor, Çin’in “Bir KuŐak, Bir Yol” girişiminin bir parçası olmasının yanı sıra Avrupa Birliği’nin Global Gateway girişimiyle de örtüşüyor.

Bakan Yardımcısı ayrıca Avrupalı şirketle-

rin Kazakistan’daki demiryolu sektöründeki çalışmalarından da bahsetti. Avrupa Birliği ile işbirliği hakkında konuşan Kuantırov, Kazakistan’ın AB’nin ihtiyaç duyduğu kritik minerallerin çoğunu sağlamaya hazır olduğunu ve sağladığını söyledi. Bakan yardımcısının da belirttiğiği gibi Kazakistan’ın ana hedefi sadece kritik minerallerin elde edilmesi değil, aynı zamanda bunların ülke topraklarında işlenmesidir.

Bakan yardımcısı ayrıca Mangistau bölgesinde “yeşil” hidrojen üretmeye yönelik 50 milyar dolarlık bir proje hakkında bilgi verdi. Kuantırov, “Bu, Almanya da dahil olmak üzere Avrupa’ya yönelik büyük bir ihracat potansiyeline sahip büyük bir projedir” dedi.

KAZAKİSTAN TARİHİNDE İLK KEZ TUNGSTEN ÜRETİMİNE BAŞLANDI

1 Kasım 2024 tarihinde Almatı eyaletinde açılan Kazakistan'ın ilk tungsten (volfram) işleme tesisinin üretime başlaması, ülkenin küresel nadir toprak metalleri pazarındaki konumunu güçlendirecek yerli madencilik endüstrisi bakımından tarihi bir olaydır.

300 milyon dolarlık proje uluslararası çevre ve sanayi standartlarına uygun olarak hayata geçirilmiştir. Tesis, yerel uzmanlar için 1000 kişilik istihdam sağlayacak ve tam kapasiteye ulaştığında yılda 3,3 milyon ton cevher işleyerek %65 tungsten konsantresi üretecektir.

Proje, Jiangxi Copper Corporation, China Railway Construction Company, China Civil Engineering Construction Company ve Ever Trillion International Singapore PTE

Ltd.'nin ortak olduğu uluslararası bir holding şirketi olan Jiaxin International Resources Investment Ltd'nin bir parçası olan Aral Kegen LLP tarafından yönetilmektedir.

Diğer planlar arasında tungstenin derecesinin %88,5'e çıkarılması ve yüksek saflıkta tungsten karbür üretmek için bir işleme tesisinin inşa edilmesi yer almaktadır. Bu aşama için beklenen yatırım 150 milyon dolardır.

Tesisin açılışı Kazakistan'ın madencilik sektörünün gelişiminde yeni bir aşamaya işaret etmekte ve ülkenin doğal kaynakların verimli ve akılcı kullanımına olan bağlılığını vurgulamaktadır.

KAZAKİSTAN BAŞBAKAN YARDIMCISI: AZERBAYCAN İLE ORTAK YATIRIM FONU YEŞİL PROJELERİ FİNANSE EDECEK

Azerbaycan-Kazakistan yatırım fonu yeşil projeleri finanse edecek. Report'un haberi göre Kazakistan Başbakan Yardımcısı Nurlan Baybazarov Bakü'de gazetecilere açıklamalarda bulundu.

Baybazarov, "Petrol ve gaz sektöründe açık bir işbirliğimiz var, burada petrol üretiminin ve genel olarak petrol ürünlerinin üretiminin zararlı etkilerini azaltmayı amaçlayan teknolojileri de tanıtıyoruz. Buna ek olarak, ortak bir yatırım fonu oluşturduk ve bence öncelik verilecek olan yeşil projeler, yeşil altyapı projeleridir" dedi.

Baybazarov'a göre Azerbaycan ve Kazakistan'ı birbirine bağlayacak bir yeşil koridor oluşturma projesi ilk aşamada bulunuyor. Baybazarov, tarafların yeşil enerjinin geliştirilmesi, Hazar Denizi de dahil olmak

üzere transit ve ulaşım kanallarının geliştirilmesi konularında ortak projeler üzerinde düşündüklerini belirtti. Ormanların korunmasına ilişkin bir anlaşmanın imzalandığını vurguladı. Proje, uluslararası bir kuruluşun Aral Denizi yatağına saksaul ağaçları dikme projesinin uygulanmasına katılımını öngörüyor. Baybazarov, "Bu, tam da böyle bir alanda yetiştirilebilen, iklime dayanıklı bir ağaç türüdür. Bir yandan iklimin korunması ve muhafaza edilmesini, diğer yandan da iki ülke arasındaki mali ve ekonomik işbirliğinin artırılmasını amaçlayan projenin hayata geçirilmesi için büyük bir umut olduğunu düşünüyorum" dedi.

KAZAKİSTAN'DAN ÖZBEKİSTAN'A TURİST TRENİ YOLA ÇIKIYOR

Kazakistan ve Özbekistan'ın antik kentlerine ilk demiryolu turu yarın başlıyor. Tren "Almatı – Türkistan – Taşkent – Almatı" istikametinde ilerleyecek. İlgili bakanlığın da belirttiği gibi rotanın hizmete açılması, turizmin gelişmesi ve iki Orta Asya devleti arasındaki kültürel bağların güçlendirilmesi açısından önemli bir adımdır.

Bölgenin zengin manevi ve tarihi mirası hakkında daha fazla bilgi edinmek ve antik ticaret yolunun otantik atmosferine dalmak isteyen Kazaklar, Özbekler ve diğer ülkelerden gelen turistler için seyahat artık daha konforlu ve erişilebilir hale gelecektir.

Kazakistan Cumhuriyeti Turizm ve Spor Bakanlığı Turizm Endüstrisi Komitesi İzle-

me ve Devlet Kontrolü daire başkanı Meyirjan Auezov şöyle dedi:

"4 gün boyunca uluslararası demiryolu turu kapsamında turistler antik kentleri gezebilecekler. Rota, Türkistan ve Taşkent'in önemli turistik yerlerini içeriyor. Ayrıca gezginler, İpek Yolu üzerinde önemli bir ticaret bağlantısı olan Orta Asya'nın en eski şehirlerinden biri olan Otırar'ı da görebilecekler. Tur programı Arıstan Baba türbesi, "Azret Sultan" tarihi ve kültürel koruma müzesi ve Orta Asya'daki en büyük turizm kompleksi olan "Kervansaray" ziyaretini de içermektedir. Taşkent'te ise tur katılımcıları sadece tarihi mekânları değil aynı zamanda şehrin modern gelişimini de tanıyabilecekler.

AZERBAIJAN, KAZAKHISTAN AND UZBEKISTAN, GREEN ENERGY DEVELOPMENT AREA MUTABAKAT ZAPTI İMZALADI

Bakü’de düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 29. Taraflar Konferansı (COP29) kapsamında Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ve Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev üçlü görüşme gerçekleştirdi.

Azerbaycan Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamaya göre görüşme sonrasında Aliyev, Tokayev ve Mirziyoyev, ‘Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Yeşil Enerjinin Geliştirilmesi ve İletimi Alanında Stratejik Ortaklığa İlişkin Mutabakat Zaptına’ imza attı.

Tokayev, “Fosil kaynaklara olan bağımlılığımızı azaltmak, teknolojik yenilikler geliştirmek ve çevresel sürdürülebilirliğimizi destekleyebilecek altyapı oluşturmak için aktif olarak çalışıyoruz. Kazakistan, yabancı ortaklarla toplam 43 GW kapasiteli “yeşil” projelerin uygu-

lanması konusunda anlaşmalara varmıştır” dedi.

Cumhurbaşkanı İlham Aliyev anlaşmanın üç ülke arasındaki kardeşlik ilişkilerini ve stratejik ortaklığı yeni bir düzeye taşıdığını belirtti. “Orta Asya ve Kafkasya bölgeleri, yeşil enerji geliştirme alanı da dahil olmak üzere pek çok konuda eşzamanlı hareket etmektedir. Özbekistan ve Kazakistan’da yenilenebilir enerji kaynaklarının yaratılmasına yönelik büyük planların ve elde edilen sonuçların farkındayız” dedi.

Özbekistan Cumhurbaşkanı ise anlaşmanın sadece ekonomik bir amaç taşımadığını, aynı zamanda geleceğe yönelik ortak bir katkıyı da içerdiğini söyledi. “Bu projenin çevresel önemine özellikle dikkat çekmek istiyorum. İletilecek enerjinin rüzgâr ve güneş enerjisi olması iklim üzerindeki etkiyi azaltacaktır. Dolayısıyla Paris Anlaşması kapsamında iklimin korunması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasına yönelik ortak çabaları destekliyoruz” dedi.

KAZAKİSTAN, MACARİSTAN VE ÇİN BUDAPEŞTE'DE KARGO TERMİNALİ KURUYOR

Kazakistan Temir Zholy (KTZ, Kazakistan'ın ulusal demir yolu şirketi), LAC Holding (Macaristan) ve Xi'an Serbest Ticaret Limanı İnşaat ve İşletme Şirketi (Çin), Budapeşte'de ortak bir intermodal kargo terminali kurmak için bir mutabakat imzaladı. Belge, Kazakistan Devlet Başkanı Kassym-Jomart Tokayev'in Macaristan'a yaptığı devlet ziyareti kapsamında 20 Kasım'da imzalandı. Planlanan terminal, Macaristan'ın başkentinin Avrupa'nın kalbindeki stratejik konumundan ve kıta genelinde multimodal taşı-

macılık için gelişmiş ulaşım ağından yararlanacak. Terminalin yıllık kapasitesi 230.000 TEU olacak ve Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Rotası (TITR) boyunca transit geçişler dahil olmak üzere Çin ile Avrupa arasındaki konteyner trenlerinin sayısını artıracak. Yeni terminalin teslimat sürelerini ve taşıma maliyetlerini azaltması bekleniyor.

KTZ, Kazakistan'ın Avrasya'da önemli bir transit merkezi olarak konumunu güçlendirmek için terminal ağını temel ulaşım koridorları boyunca genişletmeye devam etmektedir.

MACAR ŞİRKETİ KAZAKİSTAN'DA KARMA YEM VE PREMİKS ÜRETİMİNİ ORGANİZE EDİYOR

Kazakistan Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı, Kazakh Invest ve Macar UBM Group arasında Kazakistan'da karma yem ve premiks üretimine yönelik projelerin uygulanmasına ilişkin üçlü bir çerçeve anlaşması imzalandı. Bu gelişme Akorda tarafından bildirildi.

Macaristan'da karma yem ve yem hammadde pazarında lider olan UBM Group'un yıllık cirosu 350 milyon Euro'yu aşmaktadır. Şirketin Macaristan, Romanya ve Slovakya'da bulunan yem fabrikaları, çiftlik hayvanları için yılda 600 bin tondan fazla karma yem ve 12 bin ton premiks üretmektedir. UBM Group ayrıca uzun yıllardır

Macaristan'ın en büyük soya küspesi ithalatçısı olmuştur.

Kazakh Invest'te belirtildiği üzere, şirket 4 yem fabrikası, premiks üretimi için bir tesis, birçok laboratuvar ve bir eğitim merkezi kurulması için yatırım yapmayı planlamaktadır.

Müzakerelerin ardından Kazakistan ve Macaristan resmi delegasyon üyeleri birçok başka belgeye de imza attı. Özellikle, iki ülkenin stratejik ortaklığı ve ortak girişimlerin uygulanmasını daha da güçlendirme niyetini yansıtan bir Ortak Bildiri imzalandı.

KAZAKİSTAN CUMHURBAŞKANI MACARİSTAN BAŞBAKANI İLE GÖRÜŞTÜ

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım- Cömert Tokayev Macaristan'a gerçekleştirdiği devlet ziyareti sırasında Başbakan Viktor Orban ile görüşti. Cumhurbaşkanı basın servisinden yapılan açıklamaya göre görüşme iki ülke arasındaki karşılıklı güvenin yüksek düzeyde olduğunu gösterdi.

Görüşmede enerji, ulaştırma, lojistik, tarım, petrol, doğal gaz ve nükleer endüstrilerin yanı sıra finans alanı da dahil olmak üzere temel işbirliği alanları ele alındı. Ortak projelere ve bunların başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli koşulların yaratılmasına özel önem verildi.

Verimli işbirliğini geliştirmek için büyük potansiyele sahip olduklarını kaydeden Tokayev, bu ziyaretin çok yönlü işbirliğini daha da derinleştirmeye yönelik karşılıklı

isteklerini açıkça ortaya koyduğunu söyledi.

Macaristan, Kazakistan'ın AB'deki güvenilir bir stratejik ortağı ve dost bir devlet olarak tanımlandı. Uluslararası yapılar içerisinde ilişkilerin ve işbirliğinin güçlendirilmesinin önemi vurgulandı. Kazakistan Cumhurbaşkanı, Viktor Orban'ın Türk Devletleri Örgütü'nün gelişimine yaptığı katkıyı dile getirdi.

Görüşmelerin ardından, stratejik ortaklığı derinleştirme niyetini yansıtan bir Ortak Bildiri imzalandı. Konsolosluk, yatırım ve bankacılık konularında işbirliğine ilişkin memorandumların yanı sıra tarım ve lojistik alanlarında ortak projelere ilişkin anlaşmalar da dahil olmak üzere çeşitli belgeler imzalandı.

KIRGIZİSTAN VE AZERBAJCAN ENERJİ BAKANLIĞI İŞ BİRLİĞİNE YÖNELİK YOL HARİTASI İMZALADI

Kırgızistan Enerji Bakanlığı ve Azerbaycan arasında iş birliğine yönelik yol haritası imzalandı. Bakanlığın bildirdiğine göre, söz konusu belge Kırgız Cumhuriyeti Enerji Bakanı Taalaybek İbrayev ve Azerbaycan Cumhuriyeti Enerji Bakanı Parviz Şahbazov tarafından imzalandı.

Bu, Kırgızistan ve Azerbaycan Enerji Bakanlıkları arasında 24 Nisan 2024'te Bakü'de imzalanan mutabakat zaptına dayanan, enerji sektöründe iş birliğine yönelik bir yol haritasıdır.

Yol haritası, deneyim alışverişi, ortak projelerin uygulanması ve yenilenebilir enerji

kaynakları alanında işbirliğinin genişletilmesi de dahil olmak üzere enerji sektöründe ikili işbirliğinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

İmza töreni, 11-22 Kasım tarihleri arasında Azerbaycan'da düzenlenen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı'nın (COP-29) 29. oturumu çerçevesinde gerçekleşti. Etkinliğe Enerji Bakanı başkanlığında bir Kırgız heyeti ve enerji şirketlerinin temsilcileri katıldı.

İHRAÇ ÜRÜNLERİNİ TAŞIYAN İLK TREN BAKÜ'DEN ÇİN'E GİTTİ

Azerbaycan ile Çin arasındaki ticari ilişkilerin tarihinde ilk kez Bakü'den Çin'e demiryolu ile ihracat yükleri gönderildi. Konuyla ilgili haber Azerbaycan Demiryolları CJSC tarafından verildi.

İlk ihracat treninin sevkıyat törenine Azerbaycan ve Kazakistan demiryollarının üst düzey temsilcileri, Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Güzergahı Sekretaryası yönetimi ve Çin'deki Xi'an Changba Uluslararası Limanı Yönetim Komitesi başkanları katıldı.

İlk Bakü-Xi'an ihracat blok treni 62 adet 40 fitlik konteynerden oluşmaktadır. Bu yük Kazakistan üzerinden Çin'in en büyük kuru limanlarından biri olan Xi'an limanına multimodal olarak ulaştırılacaktır. Pro-

je kapsamında bu yılın sonuna kadar toplam 15 bin ton ya da 600 konteyner ihracat yükünün bu güzergah üzerinden Çin'e gönderilmesi planlanmaktadır. 2024 yılının başından bu yana Çin Halk Cumhuriyeti'nden Azerbaycan istikametine 280 konteyner blok treni gönderilmiştir. Bu yılın sonuna kadar ilgili güzergahta Çin'den 300'den fazla konteyner blok treninin kabul edilmesi planlanmaktadır. 2025 yılı için blok tren sayısının üç kattan fazla artırılarak 1.000'e çıkarılması hedeflenmektedir.

TÜRKMENABAT'TA, İKİNCİ BÖLGELERARASI TÜRKMEN-ÖZBEK FORUMU DÜZENLENİYOR

Lebap eyaletinin Türkmenabat şehrindeki “Türkmenlerin Beyaz Evi” binasında Türkmenistan ve Özbekistan II. Bölgesel Forumu ve Özbek mallarının ulusal sergisinin açılış töreni gerçekleştirildi.

Törene, Türkmen bakanlıklarının ve idari dairelerinin başkanları ile temsilcileri, valiler, kamu kuruluşları ve basın mensuplarının yanı sıra Özbekistan heyetinden temsilciler katıldı. Müzik gruplarının performansları törene renk kattı.

Forumun katılımcıları, düzenlenen sergiyle

birlikte Özbekistan'da üretilen ürünler hakkında bilgi sahibi oldu. Sergide Özbekistan'ın büyük devlet kurumları ve özel şirketlerinin ürettiği ürün ve hizmetler tanıtıldı.

Fuar alanında madencilik, metalurji ve petrol-gaz endüstrisi, makine yapımı, elektrik, tekstil, kimya endüstrisi, inşaat malzemeleri, yaşam ekipmanları, gıda ürünleri, medikal ürünler ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların stantları yer aldı.

TÜRK İHRAÇ ÜRÜNLERİ AŞKABAT'TAKİ FUARDA TANITILACAK

Ticaret Kompleksi ve Tekstil Endüstrisinden sorumlu Başbakan Yardımcısı Nokergulı Atagullıyev Bakanlar Kurulunun çevrimiçi toplantısında yaptığı açıklamada, 70'in üzerinde Türk şirketinin 5-6 Aralık tarihlerinde Aşgabat'ta düzenlenecek olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ihraç mallarının sergileneceği kapsamlı bir ticaret fuarına katılacağını söyledi.

Fuarda endüstriyel ekipman ve inşaat malzemelerinden ilaç ve tekstile kadar geniş bir ürün yelpazesi yer alacak. Organizatörler lojistik ve hizmetler konusunda uzmanlaşmış şirketlere

özel önem verecekler. Bu haber Türkmenistan'ın resmi medyası tarafından bildirildi. Fuarla paralel olarak Türkmen-Türk İş Konseyinin düzenli toplantısı da gerçekleştirilecek.

Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov, Türk-Türkmen ilişkilerinin önemini vurguladı, fuarın yüksek düzeyde organize edilmesi talimatını verdi ve Başbakan Yardımcısına özel talimatlar verdi. Hükümet toplantısında ayrıca devlet politikası konuları da ele alındı.

TÜRKMENİSTAN-TÜRKİYE: TÜRK ŞİRKETLERİNİN TÜRKMEN PETROL VE DOĞAL GAZ PROJELERİNİN UYGULANMASINA KATILIMI GÖRÜŞÜLDÜ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Türkmenistan Devlet Bakanı ve Türkmengaz Başkanı Maksat Babayev ile Türkmen gazının Avrupa'ya taşınması konusunda gaz ve petrol alanında ikili işbirliğini görüştü.

Bayraktar, sosyal medya platformu X'ten yaptığı paylaşımda, Anadolu Ajansının (AA) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı himayesinde 'Ortak Gelecek, Ortak Hedefler' teması ile düzenlediği İstanbul Energy Forum (İEF) kapsamında Babayev ile görüşüğünü duyurdu.

Bakan Bayraktar, paylaşımında 'Türkmenistan gazının ülkemize, buradan da Avrupa'ya taşınması noktasında alternatif rotaları ele aldık. Ayrıca Türkmenistan'ın petrol ve doğal gaz sahalarında milli şirketlerimiz BOTAŞ ve TPAO ile gerçekleştirilebilecek ortak projeleri değerlendirdik' ifadelerini kullandı.

İstanbul'da Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Azerbaycan Ekonomi Bakanlığı, Türkmen doğal gazının Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye'ye taşınmasına ilişkin bir anlaşma imzaladı.

ÖZBEKİSTAN AKTAU LİMANI ÜZERİNDEN MAL İHRACATINI ARTIRACAK

Özbekistan konteyner taşımacılığını aktif bir şekilde geliştirerek Hazar Denizi üzerinden mal ihracatını arttırmayı planlıyor. Dunyo ajansının haberine göre, Özbek heyeti 7 Kasım'da Kazakistan'ın Ulusal Şirketi Aktau Deniz Ticaret Limanı temsilcileriyle görüşmelerde bulundu.

Görüşmede taraflar Aktau limanının mevcut kapasiteleri, teknik donanımı ve Özbek ihracatçılara yönelik beklentileri ele aldı. Taraflar ayrıca karşılıklı yarar sağlayan işbirliğinin geliştirilmesi ve ileriye dönük ortak projelerin başlatılmasını amaçlayan bir anlaşma imzaladı.

Aktau Limanı, konteyner ve transit trafiğinin aktif gelişimine vurgu yaparak altyapısını genişletmeye ve iş hacmi kapasitesini arttırmaya devam etmektedir.

Liman, Özbek mallarının Kazakistan ve Transkafkasya ülkeleri üzerinden uluslararası pazarlara arzı için yeni fırsatlar sunan Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Rotası (TITR) içinde halihazırda önemli bir rol oynamaktadır.

2024 yılı sonuna kadar Aktau limanı üzerinden transit trafiğin 5 milyon tondan fazla artması beklenirken bu rakamların daha da yükseltilmesi planlanmaktadır.

ÖZBEKİSTAN VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ YENİ BİR RÜZGÂR ENERJİSİ SANTRALİ İNŞA EDECEK

Djurabek Mirzamahmudov başkanlığındaki Özbekistan Enerji Bakanlığı ile Abu Dabi merkezli Masdar (BAE) Şirketi arasında rüzgar enerjisi santrali inşası projesinin hayata geçirilmesine ilişkin bir sözleşme imzalandı. Santralin kapasitesi 1,000 MW olacaktır. Navoi bölgesinin Uçkuduk ilçesinde inşa edilecektir. Bu haber Özbekistan hükümetinin basın servisinde yer aldı.

Yeni enerji santrali 600 ila 800 kişiye istihdam yaratacaktır. Projenin yılda 3.5 milyar

kWh elektrik üretmesi planlanmaktadır. Böylece 1 milyar metreküp doğal gaz tasarrufu sağlanacaktır.

Projenin ekonomik faydalarının yanı sıra çevresel faydaları da olacaktır. Atmosfere salınan emisyonlar yılda 1.4 milyon ton azalacaktır. Yeni proje Birleşik Arap Emirlikleri'nden bir şirketle işbirliğinin bir sonraki aşamasını oluşturmaktadır. Anlaşmanın imzalanması, halen Bakü'de devam etmekte olan COP-29 konferansı çerçevesinde gerçekleşti.

ÖZBEKİSTAN DERİ VE AYAKKABI SEKTÖRÜNDE TÜRK YATIRIMLARI: İŞBİRLİĞİ İÇİN YENİ PERSPEKTİFLER

Özbek ve Türk şirketleri deri ve ayakkabı sektöründe işbirliğini aktif olarak geliştiriyor. AYSAF-2024 fuarı çerçevesinde Türkiye'den önemli yatırımlara yol açabilecek görüşmeler yapıldı.

Kadın ayakkabı üretiminin geliştirilmesine özel önem verilmektedir. Özbek pazarındaki kaliteli kadın ayakkabısı sıkıntısı, kadın ayakkabısı ve tabanı üretiminde uzmanlaşmış Ustasan Türk şirketi ile işbirliğini özellikle önemli kılıyor.

Ayrıca SVS-Textile ile eko-deri ve nonwoven ithalat ve ihracat olanakları görüşüldü. Türk tarafı, yerel işletmelerin üretim kapasite-

telerinin kullanılmasına olanak tanıyacak dış kaynak kullanımı seçeneğini sundu.

San+One şirketi, ayakkabı tabanı üretiminde ortaklık için Aktaş ile görüşüyor. Aktaş temsilcileri Özbekistan'da iş yapma olanaklarını değerlendirmek üzere UzcharmExpo-Eurasia-2025 fuarını ziyaret etmeyi planlamaktadır.

Bu projelerin hayata geçirilmesiyle Özbekistan'ın deri ve ayakkabı endüstrisinin gelişimine güçlü bir ivme kazandırılması, üretim hacminin artırılması ve ülkenin ihracat potansiyelinin güçlendirilmesi beklenmektedir.

2024 YILININ 10 AYINDA ÖZBEKİSTAN'I 6,5 MİLYON TURİST ZİYARET ETTİ

Ocak-Ekim 2024 döneminde yaklaşık 6,5 milyon yabancı vatandaş turizm amacıyla Özbekistan'ı ziyaret etti.

İstatistik Ajansı'nın ön verilerine göre bu rakam geçen yılın aynı dönemine göre 951,3 bin kişi (%17,2) daha fazla.

Ocak-Ekim 2024 dönemi için turistlerin ülkelere göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

- Tacikistan - 1.878,5 bin kişi;
- Kırgızistan - 1.870,3 bin kişi;
- Kazakistan - 1.267,5 bin kişi;
- Rusya - 686,7 bin kişi;

- Türkmenistan - 145.0 bin kişi;
- Türkiye - 95,7 bin kişi;
- Çin - 57.7 bin kişi;
- Hindistan - 55,9 bin kişi;
- Güney Kore - 36,5 bin kişi;
- İtalya – 36,3 bin kişi;
- Diğer ülkeler - 366,6 bin kişi.

ÖZBEKİSTAN'IN GSYİH'SI 100 MİLYAR DOLARA ULAŞTI - MİRZİYOYEV

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, Yasama Meclisi milletvekillerine hitaben yaptığı konuşmada ülkenin son beş yılda elde ettiği önemli başarıları özetledi.

Devlet Başkanına göre Özbekistan ekonomisi bu süre zarfında iki katına çıkarak 100 milyar dolarlık tarihi GSYİH sınırını aştı. Tahminlerine göre kişi başına düşen gelir 2024 yılı sonuna kadar 3 bin dolara ulaşacak. 2018 yılında ise bu rakam sadece 1,6 bin dolardı. Cumhurbaşkanı ekonomik büyümenin yüksek dinamiklerine özel önem verdi. Mirziyoyev, “Dünya Bankası Özbekistan’ı 2024 yılında Avrupa ve Orta Asya’da en hızlı bü-

yüyen ekonomiye sahip üç ülkeden biri olarak kabul etti” dedi.

Devlet Başkanı, ülkedeki yoksulluk oranının son dört yılda %23’ten %11’e düştüğünü ve bu yılın sonuna kadar %9’a düşmesinin beklendiğini söyledi.

Devlet başkanının verdiği bilgilere göre ihracat neredeyse iki katına çıkarak ilk kez 25 milyar dolar sınırını aştı ve ülkenin altın ve döviz rezervleri 40 milyar dolara ulaştı. Buna ek olarak, çekilen yabancı yatırım hacmi altı kat artarak 1,5 milyon yüksek gelirli istihdam yarattı. Yatırımın gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payı yüzde 30 oldu.

TÜRK UZMANLAR ÖZBEKİSTAN'IN SAĞLIK SİSTEMİ REFORMUNA YARDIMCI OLUYOR

Özbekistan Sağlık Bakanlığı, ülkenin sağlık sisteminin kapsamlı dönüşümüne yardımcı olmak üzere yedi Türk uzmandan oluşan bir grubu göreve başlattı.

Uzmanlar yedi alanda çalışıyor: temel sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, sağlık sigortası ve dijitalleşmenin başlatılması, hastane verimliliğinin artırılması, tıbbi hizmetlerin planlanması, ilaç ve ilaç tedarikinin geliştirilmesi, tıbbi ekipman kullanımının iyileştirilmesi ve acil tıbbi bakımın geliştirilmesi.

Ekibe, Türk sağlık sisteminin dönüştürülmesi konusunda önemli deneyime sa-

hip olan Dr. Hasan Çağlı başkanlık etmektedir. Kendisi ve davet edilen diğer uzmanlar (Mehmet Uğurlu, Talgan Küçük, Muhammet Örnek, Mehmet Ersoy, Hasan Bağcı ve Mehmüt Avcı) Özbekistan'ın farklı düzeylerdeki sağlık tesislerini analiz edip bunların geliştirilmesi için öneriler geliştirmektedir. Çalışmalarının sonuçları Özbekistan'ın sağlık sisteminde reform yapılmasına yönelik kısa, orta ve uzun vadeli planların temeli oluşturacaktır.

TÜRKİYE, TÜRKMEN GAZININ AZERBAYCAN ÜZERİNDEN GEÇİŞİNİ DEĞERLENDİRİYOR

Ankara, Türkmen gazının Azerbaycan üzerinden transit geçişinin mümkün olduğunu ve Türkiye'ye tedarik hacminin yılda 2 milyar metreküpe kadar ulaşabileceğini düşünüyor. Konuyla ilgili açıklama Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'dan geldi. Bayraktar, "Azerbaycan'a gelen Türkmen gazı, Azerbaycan toprakları üzerinden Türkiye'ye ulaşabilir" dedi.

Aynı zamanda, tedarikin Azerbaycan gazını Gürcistan üzerinden Türkiye'ye getiren altyapı aracılığıyla gerçekleştirilebileceğini belirtti. Bakan, "Bu transitin hacmi çok yüksek olmayabilir. Ancak asıl önemli olan bunu Azerbaycan üzerinden gerçekleştirme imkânının olması. Türkmen gazı İran üzerinden Azerbaycan'a takas ediliyor ve benzer bir şekilde Türkiye'ye de gidebilir" diye ekledi.

Bayraktar, Türkmen gazının Türkiye'ye

transiti konusunda Azerbaycan ile görüşmeler olup olmadığı sorusuna yanıt vermedi. Ancak Azerbaycan tarafının bu planlardan haberdar olduğunu, zira "Azerbaycan'la görüşmeden bunların gerçekleşmesinin imkânsız olduğunu" belirtti.

Bakan, "(Azerbaycan ile) her şeyi birlikte yapıyoruz. Birçok büyük projeyi hayata geçirdik. Şimdi Azerbaycan gazı Türkiye'ye ve oradan da Avrupa'ya akıyor" dedi. Bayraktar ayrıca Türkmen gazının Türkiye'ye teknik olarak yılda 1,5-2 milyar metreküpten fazla verilemeyeceğini belirtti.

TÜRK TUR OPERATÖRLERİ İŞBİRLİĞİ OLANAKLARINI ARAŞTIRMAK ÜZERE KIRGIZİSTAN'I ZİYARET EDECEK

Kırgızistan turizm şirketleri, Türkiye'de turizm sektörünün en büyük etkinliklerinden biri olan ve 14 Kasım'da başlayan TraveLEXPO Ankara fuarına katılıyor. Konuyla ilgili haber Kırgızistan Dışişleri Bakanlığı basın servisinden geldi.

Kırgızistan'ın Türkiye Büyükelçiliğinin desteğiyle düzenlenen etkinlik çerçevesinde Kırgızistan standında videolar, ülkenin turizm potansiyeli hakkında bilgi materyalleri ve eşsiz doğal ve kültürel cazibe merkezlerine dikkat çeken broşürler sunuldu.

Fuar kapsamında Kırgız heyeti, 18.000'den fazla şirketi bir araya getiren Türkiye Seya-

hat Acentaları Birliği (TÜRSAB) yönetimiyle bir toplantı gerçekleştirdi. Kırgızistan Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, taraflar işbirliğini güçlendirme konusunda mutabık kaldı ve işbirliği olanaklarını incelemek üzere TÜRSAB heyetinin Kırgızistan'a bir ziyaret gerçekleştirmesi planlandı.

Ankara Seyahat Fuarı 17 Kasım'a kadar sürecek. Dışişleri Bakanlığı, etkinliğin Kırgızistan'ın turizm potansiyelini tanıtmak ve yeni ortaklıklar kurmak için bir platform sağladığını da belirtti.

TÜRK DÜNYASI ŞARTI KABUL EDİLDİ

Dünyanın yükselen gücü Türk Devletleri Teşkilatı (TDT), gücünü ve birlikteliğini her geçen gün artırıyor.

Türk Dünyası ortak tarih, ortak coğrafya, ortak edebiyat, ortak harita, ortak alfabe, konusunda çok önemli adımlar atıyor. Türk Dünyasının birliği noktasında yeni bir adım daha atıldı.

6 Kasım'da Bişkek'te gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı'nın (TDT) 11. Zirvesi'nde Türk Dünyası Şartı kabul edildi. Türk Dünyası Şartı, Türk Devletleri arasındaki iş birliğini güçlendirmeyi hedefleyen önemli bir belgedir. Bu belge, TDT bünyesinde daha önce kabul edilen kararlar ve belgeler (Nahçıvan Anlaşması ve Türk Dünyası 2040 Vizyonu) temel alınarak hazırlanmıştır.

Bu Şartın kabulüyle birlikte Türk Dünyasında birçok önemli gelişmenin gerçekleşmesi beklenmektedir: Belgenin önsözü, Türk devletleri arasında iş birliğini daha da güçlendirme, dil, düşünce ve eylemde birliği teşvik etme fikrini ortaya koymaktadır.

Türk Devletlerinin liderleri bu belgeyi imzalararak kardeşlik bağlarını önceliklendirme, dayanışma ruhunu sürdürme ve Ortak Türk Dünyası fikrini benimsemiştir. Bu belgeyle, devletler arasındaki iş birliğini geliştirme ve

barışı güçlendirme yönündeki yeni ilkeler, uluslararası hukukta genel kabul görmüş ilkelerle uyumlu şekilde tanımlanmıştır. Ayrıca, bu ilkeler gururla bir Türk iş birliği modeli olarak dünyaya sunulabilecek niteliktedir.

Bu belge, Türk halkları arasındaki iş birliği konusunda ortak kültürel mirası, ortak alfabe ve ortak Türk dilini gelecekteki iş birliği sürecinin önemli dönüm noktaları olarak tanımlamaktadır.

Türk Devletleri Teşkilatı, bu Şartın uygulanmasında önemli bir rol üstlenmiştir. Teşkilat, Türk Devletlerinin ortak çıkarları doğrultusunda iş birliğini güçlendirerek hem bölgesel hem de küresel ölçekte Türk Dünyasının sesi olma görevini yerine getirecektir.

Tüm Türk İşbirliği Teşkilatları ise Şartta belirlenen hedef ve görevlerin yerine getirilmesinde aktif bir şekilde yer alacak ve faaliyetlerini Koordinasyon

Komitesi aracılığıyla koordine edecektir.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,

Rektör Vekili Prof. Dr. Almaz İBRAYEV

TÜRKSAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Editör: Prof. Dr. Nasuh USLU

Sayfa Tasarımı: Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu, Natalya KURT

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, TÜRKSAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,

İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Bizi ayrıca Facebook, Instagram,

Twitter'dan da takip edebilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

orasammanas

